

претацію. Радикальних змін зазнав і жанр: комедія трансформувалась в трагікомедію (в якій жоден із героїв, що-правда, не постраждав). А от властиві першоджерелу легкість і ясність манери та точність психологічного малюнка помітно звузились: рахунок за переклад французької «ностальгії» на вітчизняну «трагікомедію» таки довелося сплатити. А сама думка про «кришталеве» кохання, яке розсипається під дією найменших змін температури – часу, емоції, лінощів чи навпаки, надмірно розсудливого погляду, – гармонійно трансформувалась у простосердечну історію втрачених ілюзій – від самого початку смиренно-милих та нездійснених. В утуду реаліям «нового світу» режисерка креативно адаптувала системні мотиви Франсуази Саган, яка свого часу немало потрудились, щоб наблизити до широкого загалу настрій, сюжету і стиль Френсіса Скотта Фіджераल्да. В нього герої, що-правда,

перебували в нав'язливих ідеях свого минулого, тоді як герої Саган, схоже, розуміли, що живуть у шахрайському та нудотному світі, й не мали найменшого бажання повертатись у своє минуле.

У підсумку інтелектуальний егоцентричний блиск злитих із персонажами акторів ніби мав на меті волю й бажання звільнитися від усіх норм моралі, як цього, власне, й хотіла Саган, але жіночі персонажі «Піаніно в траві» режисерки Оксани Стеценко відповідають усім думкам і бажанням чоловіків. Так само акцентована у виставі невиразно лесбійська душевна нудьга «компаньйонки» та її газдині, розумної, красивої жінки з моральними принципами, не знайшла в сюжеті логічного продовження. На тлі новітніх трендів це хвилює і надихає, принаймні чоловіків, хоча «об'єктивна» форма сценічної дії більше навіює певні думки, аніж упевнює в них.

Усьому свій час і місце

Вікторія Котенок

«Сніг у квітні» за повістю «Римська весна місіс Стоун»

Теннессі Вільямса

Режисерка і авторка інсценізації – Поліна Медведєва

Художник-постановник і художник костюмів – Андреас фон Шліппе

Автор музичного оформлення – Тимур Полянський

Балетмейстер – Анжеліка Борисова

Відео – Олександр Братінов

У ролях: Карен Стоун – Ірина Грищенко, Паоло – Костянтин

Темляк, Графіня – Ірина Мельник, Тамара Плашенко;

слуги просценіуму – Юлія Шевченко, Станіслав Мельник

Київський академічний театр на Подолі. 2019

Вистави про акторів популярні серед публіки та довго не сходять зі сцени. Адже багатьом людям кортить дізнатися про приватне життя кумирів, і особливо – служителів мистецтва. Тому майже кожен столичний театр має хоча б одну виставу, де в драматичному чи комічному ключі розповідається про закулісся богеми. Зокрема, про відому французьку співачку й акторку Едіт Піаф у Києві можна переглянути аж чотири сценічні версії: «Едіт Піаф. Життя в кредит» у театрі ім. І. Франка, «Чудо Піаф» у «Колесі», «Життя як чудо» у ЦМ «Новий український театр» та «Edith Piaf: життя в рожевому світлі» в театрі ім. Лесі Українки. Дізнатися про долю Марії Заньковецької пропонують у моновиставі «Актриса» в МТМ «Сузір'я», Сари Бернар – в «Актрисі завжди вісімнадцять...» з Ларисою Кадочниковою у театрі ім. Лесі Українки, Володимира Висоцького – у музично-ліричній виставі «Мій Гамлет. Висоцький» у Новому театрі на Печерську. «Незрівнянна» театру ім. І. Франка розповідає про співачку Флоренс Фостер Дженкінс (грає Наталя Сумська), котра стала відомою попри брак музичного слуху. Колоритні закулісні перипетії зображено в комедіях: «Глядачі на виставу не допускаються» Театру драми і комедії, «Шантрапа» театру «Колесо», «Дивний світ театру» МТМ «Сузір'я», «Театр у

кишені, або Всі ролі зайняті» Театру оперети, «Богема» в Театрі опери та балету для дітей та юнацтва. Драматичні оповіді про акторок у зрілому віці йдуть на сценах МТМ «Сузір'я» («Стара актриса») та театру ім. І. Франка («Самотня леді»). До цих імпрез приєдналась і мелодрама «Сніг у квітні» театру на Подолі.

Літературною основою вистави є повість «Римська весна місіс Стоун» Теннессі Вільямса – відомого американського драматурга, двічі лавреата Пулітцерівської премії. Інсценізацію та постановку здійснила Поліна Медведєва. Багато років вона була акторкою в МХТ ім. А. Чехова (грала у виставах Олега Єфремова, Льва Додіна, Юрія Бутусова, Петра Фоменка та ін.), а після Революції Гідності переїхала до України (родом вона зі Львова). Її вистава «Примари» в МТМ «Сузір'я» два роки тому брала участь в Единбурзькому театральному фестивалі. «Сніг у квітні» – четверта робота Медведєвої як режисерки, і вибір цього матеріалу зумовлений, очевидно, не через бажання догодити смакам публіки, а, радше, схожістю деяких подій у долі власній і головної героїні повісті. Зокрема, рішення завершити успішну акторську кар'єру, переїзд в іншу країну, спроба почати життя з нової сторінки.

Сюжет вистави з першого погляду здається досить про-

Ірина Грищенко і Костянтин Темляк
у виставі «Сніг у квітні».
Режисерка і авторка інсценізації
Поліна Медведєва.
Київський театр на Подолі.

стим. Карен Стоун – успішна 50-річна американська акторка – після провалу в ролі Джульєтти вирішує покінчити з лицедійством. Вона переконана в тому, що не має таланту, а успіх її тримався лише на красі й молодості. Втім, «молодість тане швидко, наче сніг у квітні»... Окрім того, жінка залишилася без підтримки – раптово помер її чоловік. Тож вона тікає до Риму, в якому буяє квітуча й сонячна весна. І хоч Карен навчена все у своєму житті тримати під контролем, раптом вона зазнає фіаско: закохується в молодого красеня-італійця Паоло (Костянтин Темляк). І тут мимоволі виникає запитання: як так сталося, адже всю першу дію Ірина Грищенко в ролі Стоун була досить стриманою і холодною до молодика. До того ж, героїні відкрили карти, що Паоло – ошуканець, який професійно закохує в себе багатих панянок, а потім «висмоктує» їхні капітали. Її попереджали, що Рим – жорстокий, адже це «місто завоювників і переможців». Та американці, за словами самої Карен, «не такі сентиментальні, як американські фільми». Тому події другої дії здаються непослідовними: романтичний Паоло перетворюється на жорстокого звіра, в пастку до якого потрапляє знесилена й по вуха закохана в нього американка. І хоча таку зміну можна виправдати, адже на хлопця тиснуть абсолютно безсердечна графиня-сутенерка (Ірина Мельник), вітер у кишенях і страх перед злидним майбутнім, а актриса зовсім самотня та перебуває в депресивному стані, однак не вистачило цього місточка-переходу, який так різко змінив стосунки героїв.

Ближче до фіналу Темляк-Паоло перетворюється на бездушного ката, а Герасименко-Стоун – на його безпомічну жертву. Молодик знущується над жінкою, ніби кіт над мишкою, яка потрапила до його лап. На щастя, героїня

знаходить у собі сили протистояти йому і уникнути повного краху. Роль Джульєтти їй двічі не вдалося, але засвоїти урок з першого разу не вийшло. Тобто зрозуміти, що молодість не повернути: настав час мудрості, смирення, висновків. Та режисерка дає героїні ще один шанс: Стоун удруте пориває з минулим і знову тікає світ за очі в пошуках кращого майбутнього.

Стильне візуальне оформлення вистави і костюми створив німець Андреас фон Шліше, художник-постановник, у доробку якого понад сорок вистав у різних європейських країнах. Завдяки ширмам і відеопроєкціям на них, йому вдалося передати у першій дії романтичну атмосферу Риму з його тісними вуличками, сімейними ресторанами, фонтанами, живописом, парками, а в другій – холодного білого простору квартири, що її орендує Стоун у Римі. Підкреслюють відповідний настрій ненав'язливі музичні і пластичні фрагменти вистави. У костюмах переважають стриманість і чорно-біло-сіра гама кольорів. Режисерка цікаво вибудувала мізансцени завдяки світлу, тіням і проєкціям.

Поруч із головними героями сюжету – яскраво створена Іриною Мельник роль графині: у неї, на відміну від стриманої Стоун, ще той талант лицедійства. Вона точно знає коли і на які «клавіші» в кожній людині треба тиснути, щоб вона «грала» потрібну їй мелодію. Глибоко всередині вона сповнена страшною ненависті до американців, через яких (після війни) змушена злидарювати. Тому з особливим завзяттям – через Паоло – вона їм мстить. Не менш привабливі у виставі й епізодичні герої (офіціанти, друзі, перехожі тощо), яких створили Юлія Шевченко та Станіслав Мельник.